

דו"ח חלקי ביותר מסיור בקליפורניה – 12.9.10 – 23.9.10

משתתפים-יצחק שרצר- גדש גלעד, אלון רבטל-ניר דויד, רותם סולץ- מעוז חיים
עופר ברנע-חולתה, יפתח גלעדי-דגניה ב', שאול גרף- כמון.

בענף העגבניות לתעשייה בקליפורניה קיימות כ- 13 חברות ולהן 20 מפעלים. השנה צפוי ייצור של 11.2 מליון טון, על שטח של כ- 1,081,000 ד'. היבול הממוצע מוערך בין 10 – 10.5 טון לד'. בהיקפי הייצור השנה יש ירידה בקליפורניה ובהיקף העולמי צפויה ירידה של כ- 8% (ללא מידע על המתרחש בסין).

סיור במפעלים Morningstar., Escalon, Liberty Plant. בשלושת תחנות הבדיקה במפעלים (Grading station) שלבי הקבלה והקליטה של העגבניות הם כדלהלן: העגבניות מגיעות בעגלות סמיטריילר גדולות, במשקל של כ- 11 טון בכל עגלה. העגלות נגררות בצמד ע"י טרקטורים בשטח ואח"כ נרתמות למשאית הלוקחת אותן אל המפעל.

בתחנות הבדיקה, הנמצאות בשער הכניסה למפעל, עובדות בחורות מטעם היוניון: איגוד מגדלי העגבניות של קליפורניה. המפעל נושא בשליש משכרן והיתר החקלאים והיוניון עצמו. כל משאית נדגמת באקראי ע"י יובה הלוקחת כ- 45 ק"ג ושופכת לארגז כ- 20 ק"ג. המדגם עובר מיון לגורמים הבאים: שימוש מוגבל, עובשים, פרי ירוק וגופים זרים – כל זאת בדומה אלינו. חלק מהפרי עובר ריסוק בבלנדר עם ואקום ומועבר מיידית לבדיקת בריקס, pH וצבע.

קריאת הצבע היא מיידית במכשיר מיוחד. זהו קריטריון המשמש להערכה, לימוד, מעקב והשוואה של המפעל בלבד ואינו משמש כמרכיב בתשלום. כל התהליך נראה פשוט, יעיל ואמין. המפעלים משלמים השנה מחיר בסיס של \$63. הבריקס האדיש הוא 5.4, על כל עשירית יש פרס של \$1, עד 5.9. בממוצע המחיר הוא כ- \$65 לטון למגדל. בשנה שעברה המחיר עמד על כ- \$80 לטון בממוצע!

הקטיף החל באיחור השנה בגלל השתילות המאוחרות והקיץ הקריר יחסית. המפעלים והמגדלים נמצאים בפיגור בקטיף ובכמויות. הם צופים ירידה ביצור של כ-20% לעומת שנה שעברה. המפעלים עובדים שבעה ימים בשבוע. הסדר והנקיון הם מופתיים. לכל אורך הסיור, מהקבלה ועד לייצור ולאחסון אין ריח! בכל מקום שוטפים ומנקים גם בזמן העבודה, תוך כדי המשמרת. קיימת הקפדה רבה על לבוש ובטיחות בעבודה. הכל ממוחשב ומבוקר מחדר בקרה מרכזי. המפעל קובע את הרכב הזנים של כל חקלאי, בתאום עימו. הזנים המסחריים העיקריים איתם עובדים הם: AB-2, 3155, 6366.

מחיר העגבניות נקבע כל שנה במו"מ בין נציגי החקלאים (ארגון שנקרא CTGA) והמפעל ותלוי במלאים הקיימים, השטח שיגודל והצריכה החזויה. בהתאם לכך המחיר צנח מ-\$80 מלפני שנה, ל-\$65 לטון השנה. יש בונוס במחיר על הקדמה וגם על פרי מאוחר. רוב המגדלים חותמים על חוזה לשנה, חלקם על חוזים ארוכי טווח.

בשטחי הגידול לא מקפידים על מחזור זרעים תקין. מגדלים 3 – 4 שנים ברציפות עגבניות ואח"כ מחזור חלקי. עם הכנסת הטפטוף הטמון מגדלים כותנה, חסה וגידול נוסף. המדריכים ואנשי חברות מנסים לדחוף ולהשפיע לגדל במחזור גידולים נכון – אבל עדיין ללא הצלחה.

הטפטוף הטמון כרוך בהשקעה ועלות גבוהה ולכן חלק מהחוזאים מחפש חוזה ארוך טווח למספר שנים.

המחיר של זרעי העגבניות נע בין \$12 עד \$14 ל-1000 זרעים. הזן המוביל השנה בהיקפו הוא ה-6366 ואחריו ה-AB-2. ה-6366 הוא זן טוב יותר ביבול, הפרי יציב ומחזיק טוב יותר, רגיש לקמחון ובעל מוצקות בינונית. בזן AB-2 יש עגבניות גדולות יותר והוא מוצק ואפיל יותר. גם הזן AB-3 מתרחב בשטח, עם העמידות נגד נמטודות. **בקליפורניה מתרבות הבעיות עם ה-TSWV.**

עלויות גידול הן 630–\$790 לדונם והיבול הממוצע הוא 10 – 10.5 טון לדי. מחירי המים משתנים בהתאם למיקום ביחס לתעלה, המושכת מים מצפון קליפורניה עד לדרומה. המחיר בצפון זול ובדרום זה רחוק ויקר יותר. בהגה"צ מתבצע פיקוח מזיקים ע"י פקחים בודדים וחברות פרטיות.

תודות:

1. ארגון מגדלי ירקות – על עזרתו במימון הסיור.
 2. ארגון אוסרי, א.ב. זרעים – על עזרתו בתיכנון וארגון הסיור.
 3. יוסי דרור, "הזרע", צחי רותם, "עדן זרעים" אליאנה רבינוביץ – "ים תיכון זרעים", – על עזרתם בקשר עם חברות הזרעים בארה"ב.
- הדוח המלא נמצא באירגון מגדלי ירקות ואצל הח"מ.**